

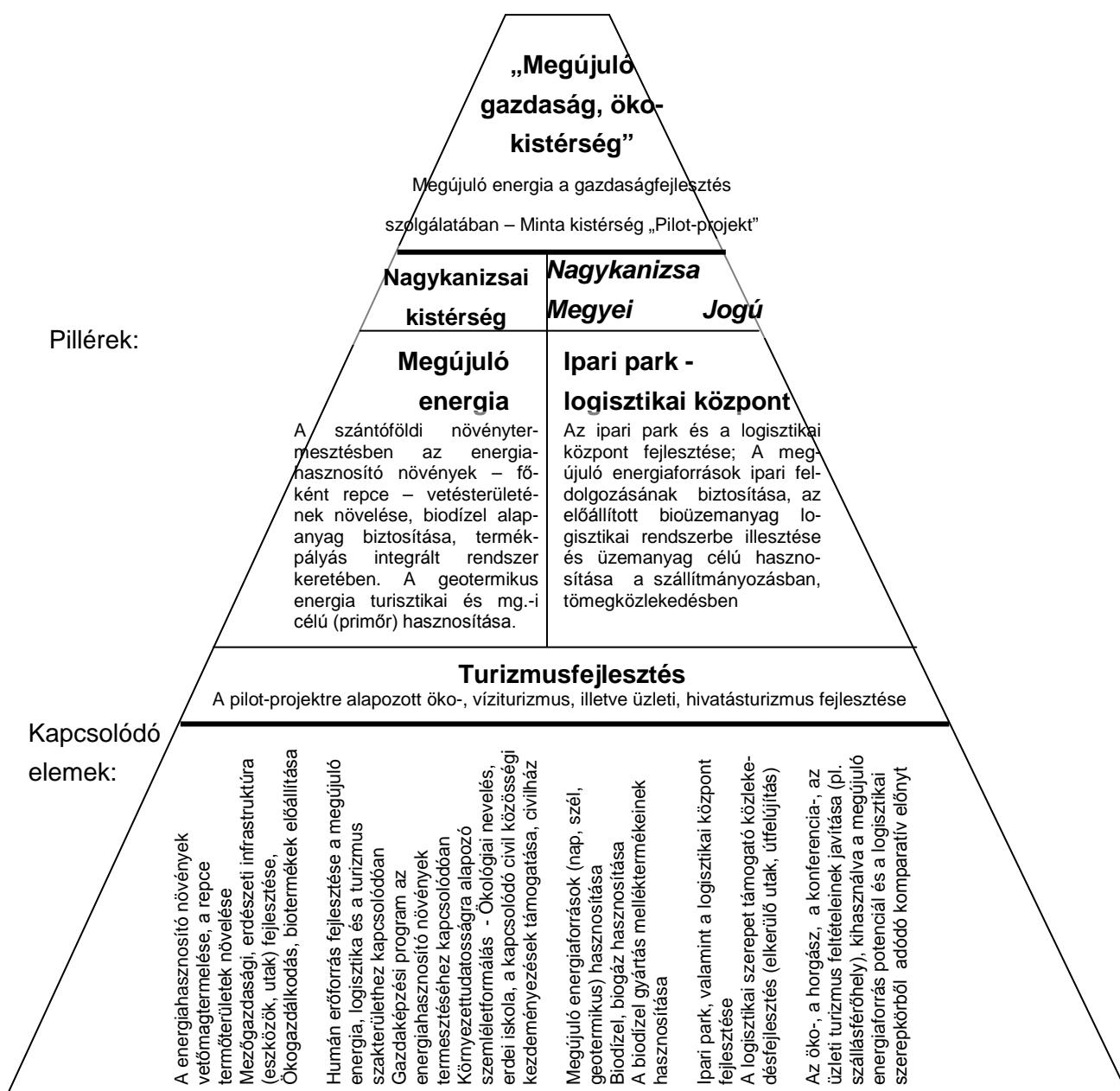
NAGYKANIZSAI KISTÉRSÉG

KISTÉRSÉGI INTEGRÁLT PROJEKTCSOMAG 2007-2013.

ZALA MEGYE

I. JAVASOLT KISTÉRSÉGI INTEGRÁLT PROJEKTCSOMAG

I.1. Javaslat a kistérségi integrált projektcsomagra és projektelemreire

Nagykanizsai kistérség: A „megújuló gazdaság, öko-kistérség” szlogen jelképesen mutatja, a kistérségi integrált projektcsomag irányát, melynek lényege a megújuló energiaforrások helyi kiaknázásával és hasznosításával egy a fenntartható fejlődés elvét követő gazdaság- és területfejlesztés megalapozása. A kistérségi adottságok kedvező feltételeket teremtenek arra, hogy egy pilot-integrált program keretében országosan egyedi, minta-kistérség jöjjön létre, mely a megújuló energiaforrások hasznosítását, valamint logisztikai szerepkör kiaknázását helyezi előtérbe és, melyhez egyúttal sajátos turisztikai kínálatot is illeszt.

A kistérség táji, természeti adottságai, kedvező közlekedésföldrajzi fekvése, a támogatáspolitikai keretfeltételek, a térségi szereplők közös szándékai és a tervi előzmények együttesen képezik a javasolt kistérségi integrált projektcsomag alap gondolatát.

A kistérségi integrált projektcsomag elsősorban a biodízel termékpálya, a geotermikus adottságok, valamint az ipari park, logisztikai szolgáltatási központ téma köré szerveződik. Az integráltság abban nyilvánul meg, hogy a projekt egyrészt felöleli biodízel alapanyag-termesztéshez, valamint a geotermikus energiához kapcsolódó mezőgazdasági fejlesztési elemeket (vetőmagtermelés, vetésterület-növelés, mg.-i eszközpark, utak fejlesztése, gazdaképzés, hőhasznosítás), másrészt magában foglalja a feldolgozás ipari háttérének biztosítását, valamint a termékhasznosítás, értékesítés logisztikai kapcsolatrendszerét.

A turizmus kapcsán kiváló lehetőség mutatkozik arra, hogy a megújuló energiaforrások előállítása és hasznosítása terén, valamint az ipari park, logisztikai központ vállalkozásaihoz kapcsolódóan az öko-, víziturizmus, a konferenciaturizmus, az üzleti és ismereterjesztő kapcsolatok realizálását jelentő hivatásturizmus kiemelt szerepet kapjon.

Tervezői javaslat a kistérségi integrált projektcsomag elemeire:

Az integrált projektcsomag pillérei:

1. Pillér – Célterülete elsősorban a kistérségi községek

Az integrált projektcsomag a megújuló energiaforrások közül elsősorban a biodízel termékpályára és a geotermikus adottságok kihasználására összpontosít, ugyanakkor az „öko-kistérség” tartalommal való megtöltéséhez a térségben meglévő biomassza potenciál és más megújuló energiaforrás hasznosítása is cél.

A biomassza potenciál jelenlegi adottságai és távlati lehetőségei a mezőgazdaság (növénytermesztés, állattenyésztés, erdőgazdálkodás) helyzetéhez és szerkezeti átalakításhoz köthetők és mérhetők. E tevékenységekből származó hulladékok alkotják jelenleg a hasznosítható biomassza energia potenciált, ami jelentősen növelhető az „energianövények” termesztésével, az állattenyésztésből és kommunális hulladékokból származó biogáz alapanyagok újrahasznosításával és az erdőgazdaság- és energiaültetvényezés növeléséből származó biomassza mennyiségekkel.

A kistérségben kiemelkedő lehetőségek mutatkoznak, és komoly hagyománya is van a repcetermesztésnek, mely a biodízel alapanyagát szolgáltatja.

- A pillér részeként az energiahasznosító növények, főként repce termesztését és az ehhez kapcsolódó mezőgazdasági tevékenységeket jeleníti meg. Cél a repce vetésterületének növelése a biodízel előállításához elegendő alapanyag biztosítása érdekében. (A másik pillér részben a feldolgozás jelentő ipari tevékenységet – észterező üzem - foglalja magában Nagykanizsai célterülettel.)

A vetésterület növelését a hektáronkénti nagyobb árbevétel, a növekvő, tartós kereslet, az exportlehetőségek bővülése, valamint a melléktermékeknek az állattenyésztésben való hasznosíthatósága is indokolja.

A megújuló energia keretében a geotermikus energia hasznosítása, illetve a kapcsolódó mg.-i és idegenforgalmi tartalmú fejlesztések is a pillér fő elemei.

Projektjavaslatok:

- Agromarketing centrum és hálózat Homokkomáromban.
- Hűtőtároló építése Kilimán községben

2. Pillér – Célterülete elsősorban Nagykanizsa városa

A megújuló energia ipari előállítása az ipari parkban elhelyezhető biodízel és biogáz-üzemben valósulhat meg. A Nagykanizsai Ipari Park infrastrukturális fejlesztésével és folyamatos betelepítésével biztosítható a biodízel program mihamarabbi megvalósulása. A megújuló energia alapanyagai a kistérségi, régiós szinten biztosíthatók, miközben az energia előállítása Nagykanizsán oldható meg.

A kistérségi, illetve központja Nagykanizsa kedvező közlekedésföldrajzi helyzetben van, hiszen kiemelt európai közlekedési folyosóban található (V/B. Helsinki folyosó – Fiume-Zágráb-Budapest). A kistérség Magyarország délnyugati kapuja, melyet az épülő M7 autópálya tovább fog erősíteni és komoly logisztikai szerepkörrel is felruházza a térséget. Ezt hivatott kiszolgálni az országos logisztikai rendszer tagjaként a Nagykanizsai Logisztikai Központ, melynek fejlesztése az integrált projektcsomag fontos eleme.

Külön előnyt jelent, hogy az ipari és logisztikai fejlesztési célterületek már adottak Nagykanizsán és rendezési háttérrel biztosított bármely beruházás megindítása.

- Az integrált projektcsomag ezen pillére a megújuló energiaforrások ipari feldolgozását, a hasznosításukhoz szükséges ipari, logisztikai háttérfeltételek biztosítását célozza. Alapvetően az ipari park és a logisztikai központ fejlesztését foglalja magában, ami kiterjed e területek infrastrukturális és közlekedési fejlesztésére. Ugyanakkor fontos, hogy az integráltság részeként kiemelten támogatandó legyen speciális ipari és logisztikai szolgáltatást nyújtó létesítmények megvalósítása. Itt lehet példaként megemlíteni a megújuló energiák innovációs központjának létesítését, a biodízel gyártást (észterező üzem), biogáz üzemet, egyéb terményfeldolgozást, terménytároló bázisokat, hűtők-szárítók létesítését.

Projektjavaslatok:

- Nagykanizsai Logisztikai Központ létesítése, az ipari park fejlesztése

- Megújuló Energiák Innovációs Központja
- bajcsai geotermikus kiserőmű
- biogáz-termelő üzem létrehozása Nagykanizsán
- biodízel üzem létesítése

3. Pillér – Célterülete a teljes kistérség

A két előző pillért horizontálisan fedi le a turizmusfejlesztés, mely éppen a pillérek által adott kistérségi egységére szervezhető. A megújuló energiaforrások kapcsán az ökoturizmus lehetőségei nyílnak meg, míg az ipari park, logisztikai központ tevékenysége kapcsán a hivatásturizmushoz illeszthető konferencia- és üzleti turizmus előtt nyílik lehetőség. Az ökoturizmus fejlesztéséhez kapcsolódóan, valamint az ökológiai nevelés részeként egy ökológiai központ vagy erdei iskola létesítése indokolt. (Nagykanizsai csónakázó tó melletti tábor erre alkalmas.) A víziturizmus (övcSATornarendszer, pati horgásztavak, Mura folyó) is kiemelt fejlesztési terület.

Projektjavaslatok:

- Natúrpark kiszélesítése, erdei iskola létesítése
- Civilház, mint szellemi és koordinációs erőforrás-központ
- Kistérségi arculati kódex, kiadvány, honlap, plakátok és eseménynaptár elkészítése

Az integrált projektcsomag kapcsolódó elemei:

- Energiahasznosító növények termesztése és a mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése

A repcetermesztés térségi szintre emelése, egyéb biodízel alapanyagok biztosítása (pl. használt étolaj begyűjtése), ezzel összefüggésben marketing stratégiai kidolgozása; vetőmagtermesztés, termelő-értékesítő hálózat kialakítása. Ide kapcsolható a szükséges mezőgazdasági infrastruktúra megteremtése (eszközpark-, mezőgazdasági és erdei útfejlesztés), de a biogazdálkodás feltételeinek biztosításai (biokertészet, gyógynövénytermesztés és gyűjtés stb.) is. A projekt integráltságát jól példázza a megújuló energiák, kiemelten a geotermikus hőenergia alkalmazásának lehetősége a fóliasátras, primőr zöldségtermesztésben, hajtatásban.

- Humán erőforrás fejlesztése

Oktatás, képzés keretében biztosítani szükséges a megfelelő minőségű, mennyiségű humán erőforrást. Fontos, hogy a Zsigmondy-Wrinkler középiskolában bevezetett megújuló energiahasznosítási technológiák oktatásának bevezetése és gyakorlata nagyobb teret nyerjen, valamint hogy közép távon egy Nagykanizsára kihelyezett műszaki egyetemi kar a megújuló energiagazdálkodás és energiaellátás oktatását vállalja fel. Támogatandó a megújuló energiák innovációs központja létesítmény létrehozási szándéka Nagykanizsán, ahol megindulhat a felnőtt-oktatás, a nemzetközi tudás-transzfer szervezett formában, a megfelelő demonstrációs berendezések, működő referenciaüzemi technológiák bemutatásával.

A Nagykanizsai kistérség közlekedésföldrajzi helyzeténél fogva kiemelt logisztikai fejlesztési célterület. A tervezett logisztikai központ szolgáltatásaihoz logisztikai szakemberek képzése is szükséges. Jelenleg elérhető oktatási formák (fizetős tanfolyamok- pl. logisztikai ügyintéző) mellett célszerű – a megújuló energiahasznosítási technológiák oktatásához hasonlóan – beemelni a középfokú képzésbe.

- **Gazdaképzési program**

Szervezett képzési keretek között szükséges az energiahasznosító növények termesztésével kapcsolatos információk átadása a gazdáknak. A falugazdász-hálózat kiterjesztésével szükséges biztosítani a folyamatos kapcsolatot a gazdákkal, tájékoztatni őket az agrár-ágazati támogatásokról. Különösen fontos a fiatal agrárszakemberek képzése. Az integráltság részeként, a szervezetfejlesztés keretében célszerű támogatni a gazdák szakszövetkezeti rendszerének létrehozását (termeltető-értékesítői feladatokkal) a biztonságos termelés érdekében. (Jelenleg az FVM keretében kezdeményezett és létrehozott HANGYA Szövetkezet végzi ezt az integráló feladatot, amit célszerű kiterjeszteni.)

- **Ökológiai nevelés, környezettudatosság**

A környezettudatos magatartásra való nevelés, az ökológiai szemléletformálás már óvodában szükséges, de az alsó- és középfokú oktatásban kiemelt szerepe van. Az „öko-kistérség” megvalósítása társadalmi azonosulást kíván. Ez hosszabb folyamat, melyet apró lépések során lehet elérni. Szükséges családi programok, rendezvények, iskolaversenyek, szelektív hulladékgyűjtés, virágos falu stb. támogatása, ami folyamatosan „éber” tartja a környezeti gondolkodást. Ebben a folyamatban kiemelt szerepe van a helyi civil közösségeknek, ezért aktív működésük, a kapcsolódó fejlesztési szándékaik (civilház, mint szellemi és koordinációs erőforrás-központ) támogatása indokolt.

- **A megújuló energiaforrások hasznosítása**

Az ökológiai szemléletformálás gazdasági vetülete például a megújuló energiaforrások hasznosítása is, ezért minden erre irányuló kezdeményezés kiemelten támogatandó. Különösen a biodízel, biogáz, geotermikus program elemei élveznek prioritást, de méretgazdaságossági szempontok alapján a nap-, szélenergia hasznosítása is.

- **Biodízel és biogáz hasznosítása**

Kiemelten támogatandók azon törekvések, melyek az előállított biodízel és biogáz felhasználására vonatkoznak. Így célszerű például a nagykanizsai helyi, és a kistérségi helyközi tömegközlekedésben – külön megállapodások alapján - szélesebb

körben alkalmazni, de a logisztikai központhoz kapcsolódóan a szállítmányozás, fuvarozás területén is komoly lehetőség mutatkozik.

- **Biodízel gyártás melléktermékeinek hasznosítása**
A melléktermék a primer és/vagy szekunder energiahordozóként a biomassza potenciál részét képezik, ezért rendszerbe foglalt hasznosításuk szintén indokolt.
- **Ipari park és a logisztikai központ komplex fejlesztése, logisztikai szerepet támogató közlekedésfejlesztés**
Az integrált projektcsomag egyik fő pillére az ipari park és a logisztikai központ komplex fejlesztése. A kiegészítő elemek között szerepel e területek infrastrukturális ellátása, valamint a szükséges közlekedésfejlesztések megvalósítása. Ennek kapcsán szükséges a fő szállítási útvonalakon a fő- és mellékút-hálózati szakaszok korszerűsítése, a magyar-horvát határ átjárhatóságának jobb biztosítása, a határátkelőhelyek minőségi és mennyiségi fejlesztése.
- **Az öko-, a konferencia-, az üzleti turizmus feltételeinek javítása**
A megújuló energia-forrás és a logisztikai szerepkörből adódó komparatív előnyök kihasználása. Konferenciaközpont létesítése. Az integrált projektcsomag keretében megvalósuló fejlesztések vonzó turisztikai célterületté teszik a Nagykanizsai kistérséget. Az ökoturizmus keretében több tematikus turisztikai termék kidolgozása (tanösvény, szállásférőhely bővítés, bemutató erdei iskola stb.) indokolt. A megújuló energia hasznosítási folyamatát bemutató ismeretterjesztő programok összeállítása. A Murára alapozott vízi turisztikai fejlesztések kiegészítő eleme, illetve beilleszthető az ökoturizmus rendszerébe.

I.2. Egyéb kulcsprojektek a Nagykanizsai kistérségben

Az 5 országot összekötő Nyugat-Dunántúl – regionális közlekedésfejlesztési program

Közútfejlesztés

Gyorsforgalmi úthálózat

M7, M9

Főútfejlesztés

Főúttá történő fejlesztések az alábbi mellékutak, illetve fő kapcsolati irányokban javasolt:

- Zalakomár (7 sz. főút) - Zalakaros új elkerülő út (7522 sz. út) – Zalavár (7512 sz. út) – Sármellék (6831 sz. út) és M75 csomópont;

Területbiztosítást igénylő főútfejlesztések:

61 sz. főút

Az M7 autópálya beruházással kapcsolatban további feladat a 61. sz. főút 3,2 km hosszú nagykanizsai elkerülő szakaszának megvalósítása, illetve az M7-re való felkötése.

74 sz. főút

A főút Nagykanizsa-Palin nyugati elkerülés megépítése (6,8 km hosszban) és rákötése az M7 autópályára Nagykanizsa térségében. További település elkerülések a főúton: Zalaszentbalázs, Hahót, Bocska, Nagykanizsa déli elkerülése;

Életterünk - az élő és megújuló Nyugat-Dunántúl –a környezetgazdálkodás, környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztés és a környezeti tudatosság erősítés regionális programja

- Inert hulladékkezelő rendszer kialakítása
- Kistérségi szennyvíz-elvezetési, kezelési program folytatása

A Murától a Szigetközig – a régió települési szerkezetét megerősítő integrált településhálózati és rehabilitációs program

Mellékútfejlesztés (nem prioritási sorrendben)

- Zalakaros-Zalaújlak-Nagybakónak (M9 csomópont)-Újudvar
- (Dióskál)-Orosztony-Zalamerenye-Zalaújlak
- Pötréte-Zalaszentmihály
- Hahót-Söjtör
- Bocska-Oltárc-(Obornak)Eszteregnye-Homokkomárom-7 sz. főút (Nagykanizsa)
- Eszteregnye-Rigyác
- Szepetnek-Petrivente és Szepetnek-Fityeház
- Murakeresztúr-Órtilos
- Belezna-Donja Dubrava (HR) / Belezna-6804 j. út összekötése (liszói elágazás) és Bajcsa felé
- Liszó-Nemespátró-Porrogszentpál

A meglévő mellékutak felújítása, korszerűsítése (pl. Gyékényes-Nagykanizsa útvonalon)

Kerékpárút-hálózat fejlesztése

- Kis-Balaton – Mura melléki kerékpárút: Fenékpusztá-Zalakaros-Nagykanizsa-Molnári-Letenye-Tornyiszentmiklós-Lenti
- Nagykanizsa – Sormás – Becsehely – Letenye – országhatár kerékpárút kiépítésének befejezése

Határátkelőhelyek létesítése

Molnári-Kotoriba és a Belezna/Murakeresztúr-Donja Dubrava

Egyéb fejlesztési javaslatok:

- Dísznövény-termesztési program keretében fenyőtermesztés Belezna, Surd, Nemespátró, Liszó, Sand térségben.
- Tanuszoda építése Gelsén
- A síturizmus fejlesztése Újudvaron

I.3. A kistérségi integrált projektcsomag várható hatásai

- A megújuló energiaforrásra alapozott „pilot”-program megvalósulása
- Minden láncszemében kialakul a biodízel termékpálya
- A Nagykanizsa Logisztikai Központ megvalósulása, bekapcsolódik a nemzetközi szállítási útvonalakba (M7, M9)
- A megújuló gazdaság projektcsomagra alapozottan az ipari parkba új vállalkozások települnek, összességében javulnak a kistérség foglalkoztatottsági mutatói
- Erősödik a kistérségi identitástudat, egyenrangú települések a közös fejlesztési szándékok megvalósításában
- Bővülnek a horvát, határon átnyúló társadalmi-gazdasági kapcsolatok
- A turizmusfejlesztésre alapozottan a lakosság kiegészítő jövedelemforráshoz jut
- A kistérség kiemelt célterülete lesz az ökoturizmusnak, illetve a pilot-program alapozottan az üzleti és hivatás-turizmusnak, ezzel összefüggésben nő a vendégéjszakák száma
- Megvalósul a természeti értékek fokozott védelme, a táji örökség fennmaradása
- Kiépül a turisztikai ágazatok (vízi, öko, horgász, kerékpáros, üzleti stb.) infrastruktúrája

I.4. Tervezői javaslatok

- A határon átnyúló együttműködésben rejlő lehetőségek erőteljesebb kiaknázása a horvát oldalon az Interreg keretében, főként a turizmusfejlesztés és a gazdasági kooperáció terén.
- A közeljövőben megvalósuló nagy léptékű közlekedésfejlesztési projektekre alapozottan, kiemelten indokolt a logisztikai központ fejlesztése.
- Az energiahasznosító növények termőterületének növelése, a terményfeldolgozás ipari háttérfeltételeinek megteremtésével párhuzamosan javasolt. Biodízel program beindítása.
- A megújuló energiaforrások hasznosításával és a logisztikával kapcsolatos oktatási és K+F rendszer felállítása. Innováció központ létrehozása.
- A turizmusfejlesztés terén az öko-, termál-, és kerékpáros turizmushoz kapcsolódó fejlesztések élveznek prioritást. Ezzel összefüggésben támogatni kell a civil erőforrásközpont létesítését.
- A kistérségi települések közötti elérhetőség-javító és informatikai fejlesztések, illetve a falukép-megújítási mozgalom támogatása.

II. A KISTÉRSÉGI INTEGRÁLT PROJEKTCSOMAG- MEGHATÁROZÁS HÁTTÉRANYAGA

II.1. A feldolgozott dokumentumok bemutatása

- Nagykanizsai statisztikai kistérség: agrárstruktúra és vidékfejlesztési programja 2004
- Nagykanizsa Többcélú Kistérségi Társulás - Komplex területfejlesztési projekt-csomag megvalósítása / Megújuló energiaforrások hasznosítási terve - előzetes megvalósíthatósági tanulmánya 2005
- 2007-13. kistérségi integrált fejlesztések előkészítése kérdőív (kitöltő: Kobán Ildikó térségmenedzser)
- Nyugat-dunántúli kistérségek sajátosságai – a régió helyzetelemzése térségi megközelítésben, MTA-RKK NYUTI, 2005.

II.2. A kistérség egyedi adottságai

A Nagykanizsai kistérség földrajzi adottsága, kiemelendő egyedi, sajátos tényezői, jellemzői

Statisztikai adatok	Nagykanizsai kistérség	Zala megye	Nyugat-Dunántúli régió
Terület (km ²)	893	3 784	11 329
Népesség	82 128	296 705	1 003 185
Településszám (város)	48 (2)	257	655
Természetes szaporodás 1000 lakos	-5,8	-5,6	-4,5
Belső vándorlási különbözet évi átlaga 1000 lakosra 1990-2003	-2,4	0,5	1,5
Városlakók aránya	64,3%	55,7%	56,4%
Munkanélküliek aránya	5,4%	5,1%	3,8%
SZJA alapot képező jövedelem 1 lakosra (Ft)	510 418	509 616	558 368
Működő vállalkozás 1000 lakosra	77	87	86
Kereskedelmi szálláshelyek - férőhely	4149	26 292	60 023
Férőhely 1000 lakosra	50	88	60
Vendégéjszaka 1000 lakosra	3652	6 282	3 596

KSH, Területi Statisztikai Évkönyv 2003.

A kistérség az ország délnyugati, Zala megye déli részén helyezkedik el, a Nyugat-dunántúli régió legdélebbre fekvő kistérsége. A kistérséget 48 település alkotja: Alsórajk, Balatonmagyaród, Belezna, Bocska, Börzönce, Csapi, Eszteregnye, Felsőrajk, Fityeház, Fűzvölgy, Galambok, Garabonc, Gelse, Gelsesziget, Hahót, Homokkomárom, Hosszúvölgy, Kacorlak, Kerecseny, Kilimán, Kistrécse, Liszó, Magyarszentmiklós, Magyarszerdahely,

Mihály, Murakeresztúr, Nagybakónak, Nagykanizsa, Nagyrada, Nagyrécse, Nemespátró, Orosztony, Pat, Pölöskefő, Pötréte, Sand, Sormás, Surd, Szepetnek, Újudvar, Zalakaros, Zalakomár, Zalamerenye, Zalasárszeg, Zalasabar, Zalaszentbalázs, Zalaszentjakab és Zalaújlak. A térség központja Nagykanizsa Megyei Jogú Város, ezen kívül még Zalakaros rendelkezik városi ranggal.

A kistérség településszerkezete aprófalvas, a települések közül 38-ban a lakosság nem éri el az 1000 főt, 23-ban pedig még az 500 főt sem.

A kistérséget három főút érinti. A kelet-nyugati irányú, a fővárossal és a horvát határral kapcsolatot adó 7 sz. főút. (Ezzel párhuzamosan épül az M7 autópálya.) Az észak-déli irányú, Zalaegerszeggel és Kaposvárral kapcsolatot adó 74 sz. és 61 sz. főút. Nagykanizsa e főutak kereszteződésében fekszik, fontos közlekedési csomópont, ami kiemelt logisztikai szerepkörét támogatja. Nagykanizsa fontos vasúti csomópont is. Itt fut össze a Nagykanizsa-Pécs, Nagykanizsa-Budapest és a Nagykanizsa-Szombathely vasútvonal. A kistérség déli határán, Murakeresztúron vasúti határátkelő működik Horvátország irányába. Jellemző a kistérségre a kelet-nyugati irányú összekötő utak hiánya, részben ezért is sok a zsáktelepülés.

A kistérség fő jellemzői:

- legjobb minőségű talaja országos összehasonlításban csak közepesnek minősíthető, viszont optimálisak a biodízel alapjául szolgáló repcetermesztés adottságai; jellemző még a kukorica, búza és a napraforgó termesztése;
- magas az erdőszültség aránya, az ipari felhasználás szempontjából legértékesebb tölgy, bükk és erdeifenyő aránya meghaladja a 66 %-ot; több településen (Nemespátró, Surd, Belezna, Sand) a karácsonyi fenyőfa termeléssel foglalkoznak; a jelentős szelídgesztenyefa-állományt betegség támadta meg;
- legjelentősebb vízfolyása a Principális-csatorna, mely a vízgyűjtőjének felszíni vizeit a Murába vezeti le;
- kedvező geotermális adottságú, az átlagos geotermális gradiens $5^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$, így 1000 m mélységben 60°C , 2000 m mélységben 120°C közethőmérséklet van; Kiemelt gyógyfürdő-központ Zalakaros a kistérség fő turisztikai célterülete;
- jelentős tartalékok vannak a megújuló energiaforrások felhasználásának, de hasznosítása jelenleg alacsony szintű; alternatív megoldásokat kínál a termálvízkezelés mezőgazdasági célú hasznosítása, és az erdőállomány energianyerés céljából történő felhasználása is;
- a kistérségben csak Nagykanizsa rendelkezik jelentős iparral, ahol főként vakumtechnikai ipar, olaj, gáz, gépipar és feldolgozóipar (hús), erdő- és fagazdaság, pénzügyi és kereskedelmi-szolgáltató vállalkozások működnek; megszűnt a tejüzem, a sörgyár a Coca-Cola üzem raktárbázis lett, a zalakomári hagymafeldolgozó üzem; Nagykanizsát a jelentősebb zöldmezős beruházások elkerülték, a privatizáció túlnyomórészt már befejeződött;

- az országos átlagnak megfelelő a kistérség munkanélkülisége, de a kistelepüléseken ennél magasabb;
- a Veszprémi Egyetem kihelyezett tagozatán mérnök, idegenforgalmi szakember és nyelvi képzés történik Nagykanizsán; az integrált projekthez kapcsolódóan kedvező, hogy a megújuló energia és a logisztika témakörben is folyik képzés; a megyei és régiós átlaghoz képest alacsony a népesség iskolázottsága;

II.3. Az elmúlt 3-4 év legjelentősebb, a kistérség fejlődését meghatározó fejlesztések, események, döntések

- Nagykanizsai Kistérség Többcélú Társulás megalakítása
- Nagykanizsai Ipari Park és Logisztikai Központ megvalósítási szándéka
- Tourinform Iroda létesítése, Nagykanizsa
- Kihelyezett főiskolai oktatás beindítása, Nagykanizsa
- Pannonhát tájpark kialakítása (folyamatban)
- Hulladéklerakó bővítése

II.4. Javasolt fejlődési irányok, kitörési pontok, prioritások a 2007-2013-as időszakra

A) Kérdőív alapján

Legfontosabb feladatok a fejlődéshez:

- Natúrpark kiszélesítése
- Inert hulladékkezelő rendszer kialakítása
- Biodízel-előállítási projekt
- Kerékpárút-hálózat fejlesztése
- Tavak turisztikai célú (aktív turizmus) hasznosítása kistérségi szinten

B) A Nagykanizsai statisztikai kistérség: agrárstruktúra és vidékfejlesztési programja alapján

Az általános célkitűzések:

A térség életszínvonalának növelése, az elvándorlás megállítása

Dinamikusan fejlődő, magas teljesítőképességű, vonzó, életerős térség kialakítása

Jó környezeti állapot megőrzése, javítása, rehabilitációja

A speciális célkitűzések:

A térség életszínvonalának növelése, az elvándorlás megállítása:

- Alternatív jövedelemszerzési lehetőségek bővítése
- Térségi szemlélet erősítése, közösségfejlesztés
- Szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztése
- Információs-kommunikációs technikák fejlesztése a térségen belül és a környezettel való kapcsolattartásban
- Infrastruktúra fejlesztése

Dinamikusan fejlődő, magas teljesítőképességű, vonzó, életerős térség kialakítása:

- Egységes térségi arculat kialakítása
- Szakképzett munkaerő helyben tartása

- Fejlesztési kapacitások jobb kihasználása
- Természeti adottságok és egyéb források ésszerűbb felhasználása
- Turisztikai potenciál erősítése

Jó környezeti állapot megőrzése, javítása, rehabilitációja:

- Kulturális és épített örökség megőrzése
- Ökológiai szemlélet elterjesztése
- Tájrehabilitáció
- Természeti adottságoknak megfelelő területhasználat és gazdálkodás

PRIORITÁS	ALPROGRAM	INTÉZKEDÉSI CSOPORTOK
A térség jövedelemtermelő képességének javítása, munkahelyteremtés	1.1. Munkahelyteremtés és megtartás	1.1.1. Kis- és középvállalkozások fejlesztése 1.1.2. Kiegészítő jövedelemszerzési lehetőségek, tevékenységek támogatása 1.1.3. Fiatal gazdák, nők önfoglalkoztatási kezdeményezéseinek támogatása
	1.2. Helyi termékek előállítása, feldolgozása	1.2.1. Méztermelés kapacitásának bővítése 1.2.2. Zöldség és gyümölcsstermesztés fejlesztése 1.2.3. Kézműipari termékek előállítása 1.2.4. Feldolgozó kapacitások bővítése program
	1.3. Erdőgazdálkodás	1.3.1. Erdők jóléti célú hasznosítása 1.3.2. Erdei (hulladék) anyagok, termékek hasznosítása, feldolgozása 1.3.3. Fafeldolgozás
	1.4. Turizmus fejlesztése	1.4.1. Szálláshely létesítés, férőhely-bővítés vagy minőségi fejlesztés 1.4.2. Termálturizmus fejlesztése (termálfürdő építése, tanuszoda létesítése, szálláshely minimális létesítése)) 1.4.3. Természetjáró turizmus fejlesztése (turistaútvonalak felújítása, infrastruktúrával való felszerelése) 1.4.4. Marketing tevékenység fejlesztése (turisztikai kiadványok, vásárok szervezése)

PRIORITÁS	ALPROGRAM	INTÉZKEDÉSI CSOPORTOK
2. Korszerű technológiára épülő és környezettudatos termelés, gazdálkodás és energia felhasználás	2.1. Mezőgazdasági termelés fejlesztése, a termelés diverzifikációja	2.1.1. Versenyképes alapanyag termelés, technológiai korszerűsítés (gépbeszerzések támogatása, műszaki korszerűsítés) 2.1.2. Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése (mezőgazdasági utak fejlesztése) 2.1.3. Mezőgazdasági beruházások támogatása
	2.2. Megújuló energia-	2.2.1. Termálhő hasznosítási program (termálhő

	források hasznosítása	megvalósíthatósági tanulmányok készítése) 2.2.2. Bioenergia előállítása 2.2.3. Napenergia hasznosítás
	2.3. Fenntartható fejlődés szemléletmódjának elterjesztése és gyakorlati alkalmazása	2.3.1. Helyi értékek feltárása és védelme 2.3.2. Környezetvédelem és természetvédelem a kistérség oktatási intézményeiben 2.3.3. Környezetvédelem és természetvédelem kapcsolódás a Nature 2000 projekt területeihez
	2.4. Környezetkímélő módszerek bevezetése a mg.-i termelésben	2.4.1. Ökogazdálkodás 2.4.2. Legeltető állattenyésztésre való áttérés 2.4.3. Biotermékek előállítása

PRIORITÁS	ALPROGRAM	INTÉZKEDÉSI CSOPORTOK
3. Térségi kohézió erősítése és a közösségi szolgáltatások fejlesztése	3.1. Termelő csoportok, termelői háttér-szolgáltatások fejlesztése	3.1.1. Szaktanácsadói szolgálat kialakítása 3.1.2. Helyi piacok fejlesztése, a piacra jutás segítése 3.1.3. Kommunikációs infrastruktúra fejlesztése
	3.2. Szociális ellátórendszerek fejlesztése	3.2.1. Idősgondozás szolgáltatási körének kiépítése, kiszélesítése 3.2.2. Fogyatékkal élők ellátása
	3.3. Humán erőforrás fejlesztése	3.3.1. Egészségügyi felvilágosító programok 3.3.2. Civil szervezetek támogatása 3.3.3. Tanácsadói tevékenységek
	3.4. Helyi kezdeményezések támogatása, decentralizáció erősítése	3.4.1. Kommunikációs lehetőségek bővítése, javítása 3.4.2. Községi programok támogatása 3.4.3. Hagyományőrzés, hagyományápolás 3.4.4. Helyi foglalkoztatási kezdeményezések támogatása

C) A tervezett OTK alapján

- Észak-Déli gazdasági, innovációs és közlekedési tengely teljes megvalósítása
- „Borostyánkő út” regionális vasút-korszerűsítési program (Nagykanizsa-Hegyeshalom)
- Főútvonal-hálózat fejlesztése, korszerűsítése, elkerülő utak építése a jelentősen túlterhelt belterületi szakaszokon
- Regionális multimodális logisztikai hálózat kialakítása, ennek részeként Nagykanizsai Logisztikai Központ
- Regionális kerékpárút-hálózat kiépítése
- A határon átnyúló szomszédsági kapcsolatok helyreállítását és a régió belső kohézióját szolgáló fejlesztések

- Regionális tudásközpontok és technológiai központok létesítése az észak-déli innovációs tengely mentén, Nagykanizsa felzárkóztatása céllal
- Kiemelt kulcságazatokra való koncentráció: környezeti iparágak, tudásipar
- Agglomeráció szennyvízberuházások, kiemelten Nagykanizsán
- Nyugat-Dunántúli Megújuló Energia Program – komplex, többlépcsős hasznosítási programok Nagykanizsa térségében
- Dél-Zalai öko- és víziturisztikai kezdeményezés, pl. nagykanizsai csónakázó-tó jóléti turisztikai fejlesztése
- Iparosított technológiával épült lakótelepek rehabilitációja
- Falufejlesztés

D) Tervezői javaslatok a kistérségi stratégiai irányokra

A dokumentumok alapján a kistérség kitörési iránya három irányba történhet:

- A megújuló energia (biodízel) téma köré felépített komplex rendszer működtetése (alapanyag előállítás, gyártás-feldolgozás, hasznosítás)
- Turisztikai fejlesztések (ennek pillérei: kiemelten a gyógyturizmus, ökoturizmus)
- Ipari parki és logisztikai fejlesztések – az M7 autópálya térségbe érkezésének tudatos, előrelátó „fogadása” további külső befektetés-ösztönzés, a meglévő vállalkozások megtartása.

II.5. A javasolt kitörési pontok megvalósulásának legfőbb következményei, eredményei, hatásai

A) Kérdőív alapján

- A térség életszínvonalának növelése, a foglalkoztatottság növelése, az elvándorlás megállítása
- A helyi természeti források hasznosítása a biológiai sokféleség megőrzése érdekében, az agrárgazdaság hagyományaira alapozva
- A természeti és épített értékeken alapuló turisztikai potenciál növelése
- A kistérségen belüli társadalmi-gazdasági kohézió kialakítása
- A térség gazdasági pozíciójának, versenyképességének erősítése

II. 6. Projektjavaslatok 2007-2013. közötti időszakra

A) Kérdőív alapján

- Natúrpark kiszélesítése
- Inert hulladékkezelő rendszer kialakítása
- Kerékpárút-hálózat fejlesztése

B) Az Agrárstruktúra és Vidékfejlesztési Programja alapján

- Hűtőtároló építése Kilimán községben
- Tanuszoda építése Gelsén
- Kistérségi arculati kódex, kiadvány, honlap, plakátok és eseménynaptár elkészítése

- Szlovén – magyar non-profit erőforrásközpont előkészítése

C) Nagykanizsa Többcélú Kistérségi Társulás - Komplex területfejlesztési projekt-csomag megvalósítása / Megújuló energiaforrások hasznosítási terve - előzetes megvalósíthatósági tanulmánya alapján

- Megújuló Energiák Innovációs Központja
- Biodízel üzem létesítése
- Kihelyezett műszaki egyetemi kar oktatása keretében a megújuló energiagazdálkodás és energiaellátás oktatása
- bajcsai geotermikus kiserőmű
- biogáz-termelő üzem létrehozása Nagykanizsán

MELLÉKLET (NYDRFÜ)**Támogatott (2002-2005.) pályázatok és a KEZDET adatbázisban szereplő projektjavaslatok****I. Támogatott pályázatok (Phare CBC, Phare, Magyarország-Horvátország Kísérleti Kisprojekt Alap, Szlovén- horvát- magyar Szomszédsgái Program)**

Programok	Kedvezményezett	Projekt címe	Támogatás (€)	Kistérség
Phare CBC Magyarország – Ausztria program 2003 - "Határon átnyúló turizmusfejlesztési hálózatok" támogatási konstrukció	Nagykanizsa és a Környező Települések Területfejlesztési Társulása Nagykanizsai Kistérség Többcélú Társulása	Harmóniában a természettel: Pannonhát Tájpark	252 000,00	Nagykanizsai
Phare CBC Magyarország – Ausztria program 2003 - "Határon átnyúló turizmusfejlesztési hálózatok" támogatási konstrukció	Zalakaros Önkormányzata	Szabadtéri Színpad és környékének felújítása	216 126,00	Nagykanizsai
Phare CBC Magyarország – Szlovénia Kisprojekt Alap 2003	Nagykanizsai Gazdaságfejlesztő Közhasznú Társaság	"Nagykanizsa a megújuló energiák városa"	28 582	Nagykanizsai

Phare 2002-2003 - Integrált helyi fejlesztési akciók ösztönzése	Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata	Leromlott városi területek rehabilitációja munkahelyteremtő tevékenységek ösztönzése céljából Nagykanizsán	673.770	Nagykanizsai
2002 - Magyarország- Horvátország Kísérleti Kisprojekt Alap	Nagykanizsa és a Környező Települések Területfejlesztési Társulása	A szociális partnerek, mint munkaerőpiaci szereplők felkészítése az Európai Unió Foglalkoztatási Stratégiájának elsajátítására és nemzeti megvalósítására	24 600	Nagykanizsai
2003 - Magyarország- Horvátország Kísérleti Kisprojekt Alap	Horvát Kisebbségi Önkormányzat, Murakeresztúr	Közös programok a Mura mentén	18000	Nagykanizsai

<p>Szlovén-horvát-magyar Szomszéd-sági Program 2004-2006.</p>	<p>Zsigmond-y Vilmos és Széchen-yi István Szakképző Iskola</p>	<p>Együttműködés és innováció a szakképzésben Nagykanizsa és Csáktornya szakképző iskolái között megújuló energia, kézművesség területén. Képzési tapasztalatok és a szakmai tudás kölcsönös cseréje, a képzés jövőbeli összehangolásának megalapozása</p>	<p>36 639 600</p>	<p>Nagykanizsai</p>
<p>Szlovén-horvát-magyar Szomszéd-sági Program 2004-2006.</p>	<p>Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparkamara</p>	<p>Határmenti KKV-k és non-profit szervezetek felkészítése az Európai Unió-s támogatási lehetőségek, közös projektek megvalósítása révén történő hatékony kihasználására</p>	<p>12 883 200</p>	<p>Nagykanizsai</p>
<p>Szlovén-horvát-magyar Szomszéd-sági Program 2004-2006.</p>	<p>Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata</p>	<p>Horvát - magyar természetvédelmi tábor</p>	<p>43 311 450</p>	<p>Nagykanizsai</p>

Szlovén-horvát- magyar Szomszédági Program 2004- 2006.	Murakeresztúr Község Önkormányzata	Murakeresztúrt Kotoribaval összekötő közúti határátkelő magyar oldali engedélyeztetési tervének elkészítése (közút, kerékpárút, hidak)	65 122 145	Nagykanizsai és Letényei
2002 - Magyarország- Horvátország Kísérleti Kisprojekt Alap	Zrínyi Miklós Általános Művelődési Központ	A Mura összeköt - Testvériskolai együttműködés	23 119	Nagykanizsai kistérség
2002 - Magyarország- Horvátország Kísérleti Kisprojekt Alap	Murakeresztúr Önkormányzata	Murakeresztúrt Kotoribával összekötő közúti határátkelő tanulmányterve	46 750	Nagykanizsai kistérség
2003 - Magyarország- Horvátország Kísérleti Kisprojekt Alap	Zrínyi Miklós Általános Művelődési Központ	Velünk élő - határon átnyúló - néphagyományok	18609	Nagykanizsai kistérség
2002 - Magyarország- Horvátország Kísérleti Kisprojekt Alap	Zala Megyei Vállalkozásfejleszté si Alapítvány	Magyar-horvát határmenti együttműködés a gazdaságban	44 440	Zalaegerszegi, Nagykanizsai kistérség

II. Támogatott pályázatok (Nemzeti Fejlesztési Terv 2004-2006. keretében, 2005. november 25-i összesítés szerint)

AVOP	Új sertéstartási tecnológia és trágyakezelés kiépítése	Kondricz Tamás	Belezna	11 495 768 Ft
AVOP	Konténeres gázolajkút	Hahóti Várdomb Kft	Hahót	1 701 098 Ft
AVOP	A Fűzvölgyi Agrár Rt. erő és munkagépparkjának cseréje és modernizációja. Erő és munkagéppark cseréje és modernizációja	Fűzvölgyi Agrár RT	Hosszúvölgy	24 196 648 Ft
AVOP	Mezőgazdasági gépbeszerzés	Ivanovics Nándorné	Miháld	7 657 122 Ft
AVOP	Mg. gépbeszerzés a Kilimáni Alma Kft. almaültetvényében	Kilimáni Alma Termelő, Mezőgazdasági, Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	Gelse	13 558 281 Ft
AVOP	Növénytermeléshez kapcsolódó 15000 tonnás gabonatóroló építése	Agrofőnix Mezőgazdasági Termelő és Termékforgalmazó Kft.	Hahót	90 000 000 Ft
AVOP	Mezőgazdasági erő és munkagép vásárlás	Merkly-Belus József Antal	Nagykanizsa	25 646 043 Ft

AVOP	Szarvasmarha telepi rekonstrukció és technológiai korszerűsítés Park Kft.	Miklósfai Mezőgazdasági Részvénytársaság	Nagykanizsa	30 614 445 Ft
AVOP	Korszerűsítése erőgép beruház	Park Kft.	Nagykanizsa	3 073 351 Ft
AVOP	Nagyteljesítményű erőgépek és munkagépek vásárlása	Ország László	Nagyrecse	58 584 065 Ft
AVOP	Egyemenetes cukorrépa betakarító gépsor vásárlása	Ország László	Nagyrecse	38 998 376 Ft
AVOP	Kombájnok kiegészítő adapterek és erőgépek vásárlása	Ország Lászlóné	Nagyrecse	80 390 274 Ft
AVOP	Terményszárító, magtár és tartozékainak beruházása	Horváth Balázs	Sand	71 251 625 Ft
AVOP	Géptároló építése	Gaál Lajos	Sormás	2 851 714 Ft
AVOP	Új erő és munkagép beszerzés	Csizmadia Lászlóné	Zalacomár	6 720 329 Ft
AVOP	Új erőgép beszerzése	Berkenyész László	Zalamerenye	3 649 450 Ft
AVOP	Mezőgazdasági gépbeszerzés	Szabó Károly	Sormás	6 149 997 Ft

AVOP	Kilimáni húsüzem teljes gépi korszerősítése	Új Palini-Hús Élelmiszeripari, Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Rt.	Kilimán	43 410 978 Ft
AVOP	A Kanizsa Hús Kft daraboló üzemének kialakítása a nagykanizsai Ipari Park területén	Kanizsa Hús 2000 Húsipari és Kereskedelmi Kft.	Nagykanizsa	73 034 347 Ft
AVOP	Nagybakónak, 080 hrsz.-ú mezőgazdasági út építése	Nagybakónak Község Önkormányzata	Nagybakónak	18 305 550 Ft
AVOP	Földgáz bevezetése a nagyradai szőlőfeldolgozóhoz és birtokközponthoz	Cézár-Winery Pezsgőgyártó, Borkereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Nagyrada	2 850 422 Ft
AVOP	A falufejlesztés és -megújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének megőrzése Galamboki plébániatemplom felújítása	Római Katolikus Egyházközség Galambok	Galambok	23 879 113 Ft
AVOP	Gépek beszerzése	Gaál Lajos	Sormás	1 962 692 Ft
AVOP	Balatonmagyaródi Római Katolikus templom felújítása	Balatonmagyaródi Egyházközség	Balatonmagyaród	12 828 067 Ft

AVOP	Művelődési ház felújítása, bővítése	Pötréte Község Önkormányzata	Pötréte	20 775 550 Ft
AVOP	Felsőrajk Gurdonyi mezőgazdasági út kiépítése	Felsőrajk Község Önkormányzata	Felsőrajk	24 160 419 Ft
AVOP	Síkpadozatú terménytároló létrehozása a hozzátartozó mobil gépi berendezéssel	Ferkóczáné Szalai Zsuzsanna	Hahót	39 882 424 Ft
AVOP	Hahót 0496 hrsz-ú külterület vízkárelhárítása	Hahót Község Önkormányzat	Hahót	33 365 114 Ft
AVOP	Traktor vásárlás	Kálcsics László	Nagykanizsa	10 310 438 Ft
AVOP	Gépvásárlás	Gyümölcskert Mezőgazdasági Termelő és Értékesítő Részvénytársaság	Nagykanizsa	11 633 241 Ft
AVOP	Szőlőfeldolgozás korszerűsítése nagyteljesítményű gépek beszerzésével	Cézár-Winery Pezsgőgyártó, Borkereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Nagyrada	11 091 980 Ft

AVOP	Mobil öntözőberendezés beszerzése	Balatonmagyaródi Mg-i Szövetkezeti Rt	Balatonmagyaród	11 684 126 Ft
AVOP	Terménytároló csarnok építése	HOMBÁR Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Galambok	17 816 560 Ft
AVOP	Gépbeszerzés	Thury György Egyéni Gazdálkodók Szövetkezete	Nagyrada	21 447 000 Ft
AVOP	Mezőgazdasági erő és munkagépek vásárlása	Farmer Kiss Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Kft.	Szepetnek	21 083 155 Ft
AVOP	Mezőgazdasági erő és munkagép beszerzés.	Tánczos József	Felsőrajk	22 540 549 Ft
AVOP	Új erő és munkagép beszerzése	BO. 95 Kereskedelmi és Mezőgazdasági Bt	Kehidakustány	13 618 681 Ft
AVOP	Szántóföldi permetezőgép és tartálykocsi beszerzése	Royal-Farm Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Zalaszentgrót	8 421 923 Ft
AVOP	Gabonátároló csarnok és hozzáátartozó hídmérleg, mérlegház építése	Vasi Star Korlátolt Felelősségű Társaság	Zalaszentgrót	46 667 719 Ft

AVOP	Új munkagépek beszerzése, -DETK 215 tartálykocsi - LAVERDA kombájn - OLIMAC DRAGO tip. Kukorica adapter - AMAZONE ZA-M MAXIS 1500 függesztett műtrágyaszóró - AMAZONE UF 800/12 függesztett permetezőgép Új munkagépek beszerzése	Gabona Farm Kft.	Kisvásárhely	20 625 880 Ft
AVOP	Családi lovarda fejlesztése	Szabó Ernőné	Kehidakustány	4 030 640 Ft
AVOP	Falusi vendégház építése	Halász Livia Magdolna	Zalabér	8 995 326 Ft
AVOP	Vendégház bővítés	Nagy Ottó József	Zalacsány	8 686 622 Ft
AVOP	Terménytároló csarnok építése	Horváth Imre	Kehidakustány	14 619 720 Ft
AVOP	Zala-Gazda Szövetkezet öntözőtechnológiai beruházása 2004.	ZALA-GAZDA Raktározási, Beszerző és Értékesítő Mg.Szöv.	Batyk	4 940 110 Ft
AVOP	Türje község központi terének felújítása	Türje Község Önkormányzata	Türje	25 628 496 Ft
AVOP	Traktor, trágyaszippantó beszerzése	Végh Róbert	Pakod	12 462 484 Ft

AVOP	Mezőgazdasági gépbeszerzés	Scheibelhoffer Miklós	Türje	22 903 101 Ft
GVOP	A Kalamár és Társa Bt. élelmiszerüzletének bővítése és korszerűsítése	Kalamár és Társa Kereskedelmi és Vendéglátóipari Bt.	Gelse	15 790 000 Ft
GVOP	Fejlesztőműhely kialakítása és három csúcstechnológiát képviselő vízlágyító gép beszerzése és Aqua Service Ecowater Kft.-nél	AQUA SERVICE ECOWATER Kereskedelmi, Szolgáltató és Vízkezelési Kft.	Nagykanizsa	3 311 000 Ft
GVOP	Szolgáltatásbővítés új gépek beszerzésével	DENS IN DENTE Szolgáltató Bt.	Nagykanizsa	5 000 000 Ft
GVOP	Az Extra Leder Line Kft. technológiai színvonalának emeléséhez szükséges berendezések beszerzése	Extra Leder Line Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	1 509 000 Ft
GVOP	Új raktárhelyiség megépítése és egy élhajlító gép üzembe állítás a Földi Kft.-nél	Földi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	25 000 000 Ft
GVOP	Csúcstechnológiának minősülő fémmegmunkáló központ beszerzése	Gázipari Gépgyár Kft.	Nagykanizsa	25 000 000 Ft
GVOP	Új gépek, berendezések vásárlása cukrászüzembe és cukrászdába	GERŐ Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	3 581 470 Ft

GVOP	Új gépek, berendezések beszerzése a versenyképesség érdekében	Műszer Automatika 2000 Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Nagykanizsa	5 193 360 Ft
GVOP	Egy új raktáruhá építése, valamint a műszaki-technológiai háttér fejlesztése a Németh Zöldség-Gyümölcs Kft-nél	Németh Zöldség- Gyümölcs Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	25 000 000 Ft
GVOP	Dr. Perendy Gyula fogorvosi rendelőjének fejlesztése	Reverzió Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	16 559 620 Ft
GVOP	A Trio Trend Kft. piaci pozíciójának erősítése technológiai korszerűsítéssel	TRIO TREND Építőipari, Tervező Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	24 999 763 Ft
GVOP	Pötrétei tőzeg piaci értékének emelése a csomagolás beindításával	PEATPACK Tőzegcsomagoló és Forgalmazó Kft.	Pötréte	19 851 937 Ft
GVOP	Tóth János asztalos ipari tevékenységgel foglalkozó egyéni vállalkozó műhelybővítése illetve gépbeszerzése a versenyképessége javítása céljából	Tóth János egyéni vállalkozó	Sand	9 631 554 Ft
GVOP	SZABAU INVEST Kft. eszközparkjának fejlesztése	SZABAU INVEST Ingatlanforgalmi Kft.	Zalakovár	25 000 000 Ft
GVOP	ISO 9001:2000 Minőségirányítási rendszer kiépítése	"BAUMEISTER" Kivitelező, Tervező és Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	675 000 Ft

GVOP	Caminus Rt. minőségirányítási rendszer kiépítése	"CAMINUS" Energiaracionalizálási Szolgáltató és Fővállalkozó Rt.	Nagykanizsa	375 075 Ft
GVOP	9001:2001 minőségirányítási rendszer bevezetése és tanúsítása	"Gelka Hirtech" Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	769 444 Ft
GVOP	ISO 9001 rendszer bevezetése	"Nagykanizsa- Téglagyár" Burkoló és Falazóanyaggyártó Kft.	Nagykanizsa	1 095 000 Ft
GVOP	ISO 9001 2000 rendszer bevezetése	HIDROFILT Vízkezelést Tervező és Kivitelező Kft.	Nagykanizsa	835 000 Ft
GVOP	9001:2001 minőségirányítási rendszer bevezetése és tanúsítása	MetaPlus Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	738 889 Ft
GVOP	ISO 9001 minőségirányítási rendszer bevezetése	PRIZMA Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kkt.	Nagykanizsa	672 500 Ft
GVOP	Az ISO 9001-2000 rendszer bevezetése a Kft-nél	Sziva Plast Műanyagfeldolgozó Kft.	Zalacomár	560 000 Ft
GVOP	SZABADICS Kft. - Szervezetfejlesztési és hatékonyságnövelési konceptió, menedzsment audit	SZABADICS Közmű és Mélyépítő Kft.	Zalakaros	2 000 000 Ft

GVOP	ISO 9001:2000 és ISO 14001 tanúsíttatása	MURAFÉM Vas és Fémhulladék Forgalmazó Kft.	Nagykanizsa	582 500 Ft
GVOP	MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZERBEVEZETÉS ÉS TANÚSÍTÁS	PANNON UNIVERZÁL Műszaki Szolgáltató Kft.	Nagykanizsa	945 000 Ft
GVOP	ISO 9001:2001 szabvány szerinti minőségirányítási rendszer bevezetése és tanúsíttatása	MONTÁZS 4 Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Nagykanizsa	1 000 000 Ft
GVOP	JCB 1CX típusú kotró-rakodógép beszerzése	PROFI-2007 Építőipari- Tervező és Kivitelező Bt.	Nagykanizsa	4 950 000 Ft
GVOP	Eszközbeszerzés a korszerű hentes-szaküzlet kialakításához	Gájer László Attila egyéni vállalkozó	Galambok	2 055 000 Ft
GVOP	Technológiai korszerűsítés a Rio 95 Kft. felsőrajki telephelyén	RIO 95 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Felsőrajk	2 381 000 Ft
GVOP	Dr. Kovács Balázs orvosi rendelőjének a fejlesztése	Dr. Kovács Balázs egyéni vállalkozó	Nagykanizsa	3 648 000 Ft
GVOP	Asztalosműhely felújítása, átalakítása vmint új gépek üzembe állítása	Fritz László egyéni vállalkozó	Gelse	8 310 000 Ft

GVOP	Gépbeszerzés az esélyegyenlőség érdekében	"Napfény" Üdülőépítő és Fenntartó Szövetkezet	Zalakaros	10 590 000 Ft
GVOP	Géppark fejlesztés a Drink System Kft-nél	DRINK SYSTEM KERESKEDELMI - SZOLGÁLTATÓ ÉS IPARI KFT.	Nagykanizsa	14 322 737 Ft
GVOP	Czimbalek Tamás vállalkozásának műszaki,-technológiai hátterének fejlesztése	Czimbalek Tamás egyéni vállalkozó	Türje	11 800 000 Ft
GVOP	Fafeldolgozási technológiai korszerűsítése	KARDEX Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Türje	17 000 000 Ft
GVOP	Könnyűszerkezetes csarnok építése és faszárító kapacitás kiépítése a termelés racionalizálása érdekében.	Bonyhárd és Társa Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Zalaszentgrót	4 998 859 Ft
GVOP	ISO 9001:2000 Minőségirányítási rendszer bevezetése és tanúsíttatása	KARDEX Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Türje	820 000 Ft
GVOP	Üvegszabási technológia fejlesztése gépbeszerzéssel és üzemcsarnok bővítéssel	EGGER GLAS Hőszigetelő Üveggyártó Kft.	Zalacsány	50 000 000 Ft
HEFOP	Van még esély - hátrányos helyzetű munkanélküliek alternatív képzése és foglalkoztatása Dél-Zalában	Zala Megyei Cigányok Érdekvédelmi és Kulturális Egyesülete	Sormás	39 681 270 Ft

HEFOP	Tudástranszfer a helyi felnőttképzési lehetőségek kialakításához	Móricz Zsigmond Művelődési Ház	Nagykanizsa	43 654 646 Ft
HEFOP	A Mi Tanodánk	Cigány Kisebbségi Önkormányzat	Murakeresztúr	13 960 000 Ft
HEFOP	Ablakot a világra - Alternatív munkaerő-piaci szolgáltatások Dél-Zalában	Zala Megyei Cigányok Érdekvédelmi és Kulturális Egyesülete	Sormás	61 413 960 Ft
HEFOP	"Közös út..."	Nagykanizsa és Környéke Foglalkoztatási, Szociális és Közművelődési Közhasznú Társaság	Nagykanizsa	73 213 446 Ft
HEFOP	"Cél és lehetőség"	Gazdálkodó Családokért ZALA-KAR Szociális Szolgáltató és Termelő Közhasznú Társaság	Türje	59 998 988 Ft
ROP	Nagykanizsai Ipari Park és Logisztikai Szolgáltató Központ - "A"-jelű gyűjtőút	Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata	Nagykanizsa	375 938 775 Ft

	építése				
ROP	Nagykanizsa Thury városrész rehabilitációja	Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata	Nagykanizsa	799 266 147 Ft	
ROP	Új típusú közösségi és személyi szolgáltatások fejlesztése Nagykanizsán	Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata	Nagykanizsa	54 102 441 Ft	
ROP	Gandhi Program - kistérségi roma közösségfejlesztő referensek képzése és foglalkoztatása Dél-Zalában	Zala Megyei Cigányok Érdekvédelmi és Kulturális Egyesülete	Sormás	64 238 930 Ft	
ROP	7328.j. Sümeg-Zalaegerszeg összekötő út felújítása Szalapa térségében	Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság	Szalapa	158 229 516 Ft	
ROP	ZFP Zalaszentgróti Foglalkoztatási Paktum Háló	ZaIA-KAR térségi Innovációs Társulás	Türje	26 457 889 Ft	

III. KEZDET adattárban szereplő projektjavaslatok (a fenti leírásban szereplőkön túl)

- A Nagykanizsa -Szepetnek - Semjénháza - Tótszedahely - Letenye közti út felújítása (tervezési szinten)
- A gelsei Weöres Sándor Általános Iskola felújítása, bővítése (tervezési szinten)
- A Muramenti kistérség rendezett környezetéért-tanulmány elkészítése. =tsz)
- A vízi, horgász turizmus térségi marketingje (tervezési szinten)
- Alsórajki Kisfaludy Ház felújítása közösségi célokra (tervezési szinten)
- Drogrehabilitációs Konzultációs Központ Nagykanizsán (tervezési szinten)

- Életminőség javítás megújítást hordozó prevencióval, rehabilitációval (Inkontinencia Gyógyító Központ) (tervezési szinten)
- Falusi vendéglátás - oktatás, képzés a Mura menti kistérségben. (tervezési szinten)
- Hűtőház - bogyós gyümölcsök tárolása. (tervezési szinten)
- Inert hulladékkezelő rendszer kialakítása (tervezési szinten)
- Jóléti tározó kialakítása Kerecsenyben (tervezési szinten)
- Kanizsa Technológiai Centrum - Megújuló energiaforrások kutatási és hasznosítási központja (tervezési szinten)
- Kendli-major kulturális központ Paraszttudvar múzeum, vidéki mesterségek, művész- és életmód táborok, falusi turizmus, lovasturizmus, borturizmus (tervezési szinten)
- Kistérségi borút és hozzá kapcsolódó turisztikai programcsomag kidolgozása (tervezési szinten)
- Kistérségi szociális ellátóhálózat fejlesztés (tervezési szinten)
- Liszó – Surd községek szennyvízvezetése (tervezési szinten)
- Miháld és környéke regionális szennyvízvezeték (tervezési szinten)
- Múltunk - Életünk - települési monográfiák kiadása. 8tsz)
- Nagykanizsa és környéke csatornahálózat és szennyvíztisztító telep fejlesztése (tervezési szinten)
- Natúrpark kiszélesítése (tervezési szinten)
- Nemzetiségi Múzeum - Helytörténeti kiállítóhelyek létrehozása. (tervezési szinten)
- Sífelvonó felújítása, fejlesztése Újudvar községben (tervezési szinten)
- Szálláshely kialakítás Pölöskefőn (tervezési szinten)
- Védett természeti értékek a Mura mentén - kiadvány készítése (tervezési szinten)
- Vízfolyások melletti hasznosítatlan területek tájspecifikus gondozása. (tervezési szinten)
- Hahóton kultúrház építése (tervezési szinten)
- Zalakaros leendő iparterület ivóvízellátása és csatornázása (tervezési szinten)
- Zalaszentjakab, Kossuth utca építése (tervezési szinten)
- Nagykanizsai Innovációs és Kisvállalkozói Centrum (elfeledve)
- A nagykanizsai Lazsnaki kastély hasznosítása (nincs adat)
- A nagykanizsai városi filmszínház hasznosítása (nincs adat)
- Akadálymentes környezet kialakítása (nincs adat)
- Árvízcsúcs csökkentő és többcélú víztározó Liszón (nincs adat)
- Belvárosi körgyűrű kiépítése (tervezési szinten)
- Biomassza hasznosítása Zalasabaron (nincs adat)
- Csónakázó tó, fürdő és üdülőcentrum, rekreációs zöldterület fejlesztés Nagykanizsán (nincs adat)
- EURORÉGIÓ (Magyarország - Horvátország - Szlovénia) működési feltételek biztosítása (nincs adat)
- Főiskolai könyvtár kialakítása (nincs adat)
- Golfpálya kialakítása, üzemeltetése Liszón (nincs adat)
- Hahót község vízkár- elhárítási projektje (nincs adat)
- Hátrányos helyzetű nők munkaerő-piaci esélyeinek növelése Dél-Zalában (nincs adat)
- Horvát-Magyar ipari és beszállítói együttműködés (nincs adat)
- Információs táblarendszer Zalakomáron (nincs adat)

- Információs táblarendszer létesítése Nagykanizsán (nincs adat)
- Inkubátorház létesítése Nagykanizsán (nincs adat)
- Intézményi energetikai rekonstrukció Nagykanizsán (nincs adat)
- Jóléti parkerdő fejlesztése, fenntartása Liszón (nincs adat)
- Kanizsa Főiskola létesítése (nincs adat)
- Kollégium felújítás. Nagykanizsán (nincs adat)
- Komplex lakáskonceptió előkészítése, fejlesztés feltételeinek biztosítása Nagykanizsán (nincs adat)
- Környezetterhelés csökkentése a szennyvíztisztító telepen Nagykanizsán (nincs adat)
- Közhasznú vállalkozói adatbázis és információs pont Nagykanizsán (nincs adat)
- Levente utcai közúti híd építése Nagykanizsán (nincs adat)
- Murai vízkivételi mű rekonstrukció Molnáriban (nincs adat)
- Műemlék katolikus templom szentélyében lévő Dorffmeister falképek restaurálása Gelsén (nincs adat)
- Műemlék-templom felújítás Galambok községben (nincs adat)
- Nagykanizsa Környéke Borút Program Szőlőhegyi információs táblarendszer felállítása (nincs adat)
- Nagykanizsa peremterületek csatornázása (nincs adat)
- Nagykanizsa városközpont Zsinagóga -tömb rehabilitációja (nincs adat)
- Nagykanizsa, Erzsébet tér, díszkút, ivókút létesítése (nincs adat)
- Nagykanizsa, Főrhénc-Cserfő összekötőút (nincs adat)
- Nagyrécei Ipari Park (nincs adat)
- Operatív városfejlesztési modell kialakítása, működtetése Nagykanizsán (nincs adat)
- Piac tömb beépítése Nagykanizsán (nincs adat)
- Regionális iszapkezelési problémák megoldása (nincs adat)
- Somogy megye - Nagykanizsa MJV együttműködési projektek (nincs adat)
- Szabadidős sportcentrum kialakítása Liszón (nincs adat)
- Szabadtéri színpad és nézőtér kialakítása Liszón (nincs adat)
- Szennyvízcsatorna-rendszer kiépítése Liszón (nincs adat)
- Temető bővítés Nagykanizsán (nincs adat)
- Termálenergia többcélú hasznosítási program kidolgozása, megvalósítása Nagykanizsán (nincs adat)
- Terménypiac, nagybani piac létesítése Nagykanizsán (nincs adat)
- Történelmi belváros fejlesztése Nagykanizsán (nincs adat)
- Turizmus Tanszéki könyvtár és információs rendszer kialakítása Nagykanizsán (nincs adat)
- Városháza - konferencia központ létesítése Nagykanizsán (nincs adat)
- Városi tulajdonú komplex sportlétesítmény fejlesztés Nagykanizsán (nincs adat)
- Veszprémi Egyetem Nagykanizsai Kampuszának Kialakítása (nincs adat)
- Zalakaros - Újudvar közötti összekötőút építése (nincs adat)

